

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

PARTI AF HELSINGBORGS HAMN. — FOTOGRAF S. ALMQUIST, HELSINGBORG.

19:DE ÅRG.

DEN 6 JANUARI 1918

N:O 14

Foto. Almquist, Helsingborg.

Kölske & Boms, Skibsværft.

Nils Forsberg

Den 17 december fyllde vår fräjdade konstnär *Nils Forsberg* sjuttiofem år.

Nils Forsbergs bana hör icke till de hvardagliga. Född i Riseberga i Skåne 1842 samt son till torparen därstädes Ola Forsberg och hans maka Kristine Persdotter växte han upp under torftiga förhållanden, hvilka icke erbjödo den jämnaste vägen till den kallsegar-ning i världen, som skulle visa sig vara hans. Till en början sattes han i målarelära hos en handtverks-mästare i Hälsingborg, där han fick genomgå en ekul af annan art än den, som består våra dagars lärpojkar. Sängkammaren var t. ex. en skrubb, så föga väl ombonad, att vintertiden snön hade tämligen fritt tillträde, och bädden voro de tre om; sill och potatis var vanligaste födan. Men redan under lärotiden började gossen umgås med konstnärsfunderingar och mäster hade knappt hunnit vända honom ryggen, för än han var i färd med att pryda verkstadsväggarna med sina alster. Med förkärlek återgaf han Kristus-bilden, sådan man på den tiden såg den i tyskt sten-tryck i bondstugorna — den och altartaforna voro väl den enda konst, hvarmed han dittills gjort bekant-skap. Under sin lärlingstid gjorde han sig en extra inkomst af att sälja sina Kristusbilder på torget.

År 1862 var han emellertid färdigbildad gesäll och kom genom en lycklig slump till Göteborg, där han gick på Slöjdföreningens skola och snart äfven hittade vägen till det där af S. A. Hedlund nygrundade konst-museet, där han öfvade sig i att kopiera tailor. Hans anlag uppmärksammades, han fick tillfälle att afyttra ett skulpturverk till Konstföreningen, och genom en gåfva af en krets konstvänner sattes han i stånd att 1867 begifva sig till Paris, där han fortsatte med sitt hälftenbruk mellan konststudier och yrkesutöfning. Sin utbildning erhöll han på den redan då ryktbare historiemålaren Bonnats atelier. Så kom kriget 1870 och Forsberg blef en af de svenskar, som anmälde sig till frivillig krigstjänst. Han blef sjukvårdssoldat och ägnade sig med glödande hänförelse åt detta värf.

Det var en gripande erinring från denna tid, som han många år senare skulle ge ett konstnärligt ut-tryck åt, hvilket skulle göra hans namn ryktbart. Men dessförinnan hade han åtskilligt att genomgå. Hans första mera betydande verk bragtes inför offentligheten på 1878 års världsutställning i Paris. Det var den ut-märkta taflan "Akrobatfamilj inför cirkusdirektören", som nu hänger i original på Göteborgs museum, en gåfva af hans outtröttligt frikostige mecenat August Röhss och som i afbildning tillhör våra mest bekanta konstverk. "Les saltimbanques avant la loi Fallou" kallade han den ursprungligen. Den är som bekant en bild af modärnt barnslafveri. "En impressario af skäligen tvetydigt utseende är i färd med att bjuda ut en akrobatfamilj åt en cirkusdirektör. Barnen vänta på sin tur att få visa hvad de lärt, en utsulten pojke är som bäst framme och viker sig dubbel, fadern eller — snarare fosterfadern — vänder sig frågande till den cirkuselegante direktören. "Vore inte den pojken en acquisition för hans trupp?" Hvar och en som sett taflan, känner dess gripande realism och dess nog-granna detaljutformning, som kraft en oerhörd möda. På den tiden fotograferade målarna inte sina modeller för att sedan ha kamerabilden till hjälp, utan den lille cirkusartistens ansträngda muskelspel måste utföras direkt efter naturen. Det blef själfallet en otrolig mängd "sittningar", ty endast några minuter åt gången kunde pojken hårda ut med den situation han hade att intaga. Enligt hvad Forsberg själf berättat höll

han också på att för modellens skull råka i konflikt med den franska strafflagen. En tid förut hade näm-ligen på förslag af en deputerad vid namn Fallou an-tagits en lag, som förbjöd minderårigas användande vid akrobatföreställningar, och det ifrågasattes, huru-vida konstnären gjort olagligt bruk af gossens akro-batiska förmåga. För att bryta udden af klandret var det han i den franska benämningen på konstverket underströk, att den föreställde akrobatlif sådant det tedde sig *före* lex Fallou! Af öfriga modeller på taf-lan föll den lilla flickan offer för ett tragiskt öde: hon blef mördad af sin far, som för sin ogärning blef afrättad. I cirkusdirektörens bild ligger visst ett stycke hämnd: det är en parisisk konsthandlars föga sym-patiska drag, som tjänat till modell. Till historien hör att "Akrobatfamiljen" blef refuserad på salon-gen.

Under den närmaste tiden arbetade han utom på smärre levebrödsuppgifter på sitt lifs storverk "En hjältes död", nu på Nationalmuseum. Alla känna den. Det är en hymn till religionen, fosterlandet och fa-miljen, som talar till hvarje hjärta och som i Frank-rike, på 1888 års salon, väckte en hänförelse utan motstycke. Juryn tilldelade Forsberg första klassens medalj, en utmärkelse, som hvarken förr eller senare kommit någon svensk konstnär till del och ytterst undantagsvis fallit på en icke-fransmans lott. Det är ju allmänt bekant, att konstnären själf återfinnes i sjukvårdssoldaten, som stöder upp den döendes kudde vid sakramentens mottagande. Mindre känt torde vara att hans hustru ståt modell för den sörjande makan. Korgossen är sonen Nils, som också återgif-vits på jättetaflan "Gustaf II Adolf vid Lützen" i den unge Leubelfingens gestalt och som nu kämpar på fran-ska fronten bland sitt fäderneslands försvarare. General Ducrot, som var närvarande vid den verkliga tilldra-gelse, hvilken ligger till grund för taflan, har också lånat sina drag åt denna, och prästen är en gammal afsigkommen père Crosse, som en lång tid verkat som fångelsepräst och i denna egenskap beredt fyrtioåtta liffömda till döden.

I öfver ett årtionde var Forsberg nu sysselsatt med att söka på duken fånga det största ögonblicket i Sveriges historia: Gustaf Adolf i bön före slaget vid Lützen. En annan historiemålning, "Stenbocks kurir", — har också till föremål ett motiv af patriotisk lyft-ning. I ingendera har han lyckats så som i "En hjäl-tes död", men tillräckligt för att värma och höja åskå-darens själsstämning i den riktning han åsyftat. Den förstnämnda har sin plats i Göteborgs museum — äfven den en gåfva af August Röhss' frikostighet — den senare i Helsingborg.

Dessutom har Forsberg utfört ett stort antal porträtt-målningar och mindre kända arbeten.

Trettiosju år af sitt lif tillbragte Forsberg i Frank-rike. Men år 1904 återvände han och slog sig ner i Helsingborg, där han definitivt slagit sig till ro på den vackra villa Vali, uppkallad efter sonhustrun. Trots de sjuttiofem åren har han dagligen palett och penslar framme och ute i staden har han en jätte-atelier, där han kan ägna sig åt de stora dukar, hvilka ännu leka honom i hågen, sinnet är ungdomligt friskt som förr och af minnena har intet bleknat. Gerna förtäljer han för besökande om sin ungdoms drivande konstnärsdrömmar och om sin mandoms strider för de höga konstnärsuppgifternas förverkligande. Båda sina fädernesland — Sverige och Frankrike — har han gjort heder, båda förena sig i välgångsönsknin-gar för hans lefnads afton.

Efter fotografi.

SKANDINAVISKA KREDIT-AKTIEBOLAGETS NYBYGGNAD I STOCKHOLM. STORA DIREKTIONSNUMMET.

Kädet. Kem. A.-B. Bengt Sjöberg, Sjölin-Gib

Skandinaviska Kreditaktiebolagets kontor i Stockholm har nu tagit sitt stora nybyggda palats vid Gustaf Adolfs torg därstädes i besittning. Att den byggnad som skulle komma att upptaga gamla Hotell Rydbergs plats hade alldeles särskilda förpliktelser var själfallet, men knappast trodde man att det nya bankpalatset skulle komma att afslöja sig så till sitt inre som yttre storstiladt. Redan efter entrén genom de kopparbeslagna portarna in i den stora kup vestibulen märker man att här rests ett verkligt och varaktigt monument öfver svensk bankbyggnadskonst, om uttrycket tillåtes. Vestibulen är hällen i slipad grå granit och dess väggar prydas med reliefmedaljonger, utförda af bildhuggaren Sidney Gibson. Rakt fram från vestibulen ligger den ofantliga banksalen, 30 meter lång och 15 meter bred. Som motiv i detta väldiga rum är kanslihusets doriska kolonnfasad använd. Kanslihusets hörn skulle förförigt, hvad höjden beträffar, utan svårighet kunna ställas in i salen. I hallen liksom i vestibulen äro väggar af granit. Den dekorativa utsmyckningen är sparsam, i absiden midt emot ingången märkes emellertid en marmorrelief af Eldh föreställande de tolf månaderna. Disken är af polerad granit och möb-

Foto. Aronberg & Prentiss, Stockholm.

PARTI AF VESTIBUL MED SKULPTUR AF O. AHLBERG.

Skulptur af O. Ahlberg.

lerna svartpolerade. Till vänster om bankhallen ligger en afdelning för inkassouppdrag och till höger en vestibul klädd med grön kolmårdsmarmor och hvilken leder till stora direktionsstrappan. När man gått ett stycke upp för denna trappa kommer man in i en entresolvåning. Här ligger sekretariat och några direktörsrum. Fortsätter man vidare uppåt är man i direktörsvåningens vestibul. Den är hällen i gul stuck med kolonner i grön kolmårdsmarmor. I fonden är en skulptur i marmor af bildhuggaren Olof Ahlberg, en karyatid uppbärande ett ur. Från vestibulen kommer man till ett konferensrum med väggar af svart pompejansk stuck med ornament utförda af venetianaren Conte. Vidare ligger här en fil direktionsrum af Gustaf Adolfs torg. Stora direktionsrummet är synnerligen tilltalande med sin förnäma pilasterarkitektur i Haga-stil. Verkställande direktörens rum är kanske det vackraste, dekoreradt som det är af prof. Olle Hjortsberg. Biblioteksrummet, med möbler af gul polerad björk, återfinnes äfven här. I samma våning som direktionen fastän utmed Malmotorgsgatan ligger korrespondensafdelningen som har plats för 32 korrespondenter. Ytterligare en trappa upp ligger en stor bokhålleriisal.

Ekonomiafdelningen är

SKANDINAVISKA KREDIT AKTIEBOLAGETS NYBYGGNAD I STOCKHOLM VID GUSTAF ADOLFS TORG, uppförd efter ritningar af arkitekten Erik Josephson, Stockholm.

inrymd fyra och fem tr. upp. Här finnas vackra lunchrum för hela den stora, högre som lägre tjänstemannakåren med sina praktiskt anordnade kökslokaler,

För att till sist återvända till utgångspunkten, stora vestibulen, så bör nämnas de stora hvalf där kassafacken äro belägna. Allmänhetens förvaringshvalf rymma i. n. 1,632 fack, men antalet

kan lätt uppbringas till 2,100. Vederbörande kassafackinnehavare kunna lugnt anförtro sina papper och dyrbarheter till facken. Hvalfven äro nämligen fullt betryggande. Det påstås att de äro så kraftigt konstruerade att de t. o. m. skulle kunna motstå grofva mörsare.

Efter fotografien

STORA EXPEDITIONSHALLEN.

KLIMM & HENRIK SÖDERSTRÖM

När Anna Lenah Elgström för några år sedan debuterade med en mindre novellsamling, nådde hon redan med denna första bok en sådan afgjord framgång som sedan Selma Lagerlöfs debutdagar knappast kommit någon af vår yngre diktargeneration till del. I detta förstålsarbete framträdde en säregen och utpräglad författarfysionomi som på tiden verkade lika öfverraskande ny som den värld hon blottade verkade konstnärligt mogna.

Redan här fanns det särdrag högt utveckladt som sedermera blifvit det bärande och mäktiga i hennes diktarskap och röjt detsamma en särskild plats för sig, nämligen en sjäslig analyseringsförmåga som i sin fantasi-fulla stundom drömligt visionära kraft saknar förebilder och motstycken inom vår litteratur. Öfver hennes diktning hvilat en utsäglig tystnadsens clair-obscur, hvarti

ANNA LENAH ELGSTRÖM. (Fru Gustaf Collijn), en af H. 8. D:s sedan länge högt värderade medarbetare, som med sin senaste bok "Mödrar" vunnit en för svensk modern litteratur osedvanlig och enstämmig framgång. Anna Lenah Elgström är icke det första eller enda af våra bästa författarnamn som på sin tid först framträdtt i H. 8 D - många ha gått den vägen till framgång och bör mana till efterföljd. — Efter porträtt.

hvarje gestalt hon skildrar blir en intim, sedd inifrån, en "Guds son eller dotter", bärande urkundens heliga arf, omsorlad af lifvet som af ett främmande haf, i hvars mörka farofyllda ström själen navigerar med landkänning af det fjärran obekanta och med spörjande blick mot stjärnhimlens gnistrande kompass.

I öfverensstämmelse med hela sin andliga läggning skildrar Anna Lenah Elgström helst de ensamma och olyckliga, som lifvet förvägrat en plats i solen och som därför vid första påseende kunna synas intresselösa, ägde de ej som alla andra en själ, en fin underbar mekanism, som när den börjar arbeta, utslunga sina gripande frågor, blotta sina djupaste tillstånd kommer dessa varelser att växa till symboliska, oförglömliga gestalter. I detta sätt att dikta ligger

Forts. å sid. 215.

Foto, Attnegist, Helsingborg.

NILS FORSBERG I SIN ATELIER.

Alto: Bengt Skerfving.

BRÖDKORTET.

FÖR HVAR 8 DAG AF ANNA LENAH ELGSTRÖM.

En färglös och obestämd person ur den gråa ström af dylika som rinner genom våra gator, med ett utseende hvilket intet signalement kan återge, så allmänt konturlöst är det, uttömdt med passtermerna — hår blondt, ögon gråbruna, ansiktsform aflång, växt medelhöjd — klädd i rundkullig svart hatt, spräcklig öfverrock och med en tjock knölkäpp i handen — en vaktmästaretyp med ett ord — i detta särskilda fall en tillfälligt anställd funktionär från en af stadens brödbryåre — stod här om kvällen i dunklet och modden på Baggensgatan utanför det höga, smala, spetälskt anfrätta f. d. adels-hus, som numera inrymmer ett af de sämre ungar-karls-hotellen i staden mellan broarna. Personen svor, ty han var trött och ömfotad efter att hela dagen ha sprungit kring på upptäktsfärd efter en viss Axel Leonard Carlsson, f. d. hamnarbetare, hvilken fått felaktigt brödkort vid distribuering af sådana. Axel Leonard Carlsson brukade hålla till i detta natthärbärg och det var därför vaktmästaren, hvilken förresten också hette Axel Leonard, men i tillnamn Pettersson, svor. Ty inte heller här visste man var Carlsson numera kunde sökas. Han hade inte visat sig på länge. Kanske, framkastade man, kunde han hittas på Stadens asyl för husvilla män på Österlång-gatan eller på något af frälsningsarméns härbärgen. Vaktmästaren vände sig slutligen om. Gatorna i staden mellan broarna äro ju som korridorer i allt utom att de icke hafva tak. Utmed de smala, mörka gångarna ligga dörrarna alldeles upptill hvarandra. Han behöfde blott sträcka ut handen så öppnade han bak-dörren till ett af de sistnämnda härbärgena och dök ned i matsalen. Det sågspånade och zinkklädda rummet, hvilket mest af allt liknade en jättelik, fyrkan-tigt spottlåda var fullt af trasiga gäster. Bara Axel Leonard Carlsson var icke där. Men subban vid disken — bakom hvilken Kristus, målåd på kalk och svettigt askgrå af fukt, bröt ett fortligt bröd — sade sig ha sett honom veckan förut, då han varit inne och fått sig en bit mat för en polett han tiggat. Han hade beklagat sig öfver att han fått skumma gatorna de sista nätterna, men också talt om att han i nästa vecka väntade påhugg* hvarför det kunde hända att han fanns uppe i Benickebrinken.

Och sådana skulle man springa och leta efter, tänkte vaktmästare Petterson högdraget, därmed kväfvande det obehagliga medvetande som alltid förföljde honom om att hans eget jobb bara var tillfälligt, det rusliga minnet af ängsliga månader af spring efter platser och den molande tanken att sådant kanske snart kunde upprepas. Trött lunkade han vidare med sitt trötta vaktmästareansikte hopdraget i en surlig grimas — det typiska mödosamma uttrycket som präglar gatans aldrig sinande ström af brådskande brödrålar, ett ängsligt uttryck af att balansera — i tillfällig säkerhet kanske — men alltid med samma afgrund gapande under sig — en kutig liten figur, likt tusental andra, där han gled genom den förvirrande, mörka labyrinten af fattiga korridor-gator. Tills han nådde det sista härbärget. Då han öppnade dörren smet en sållsamt förvirrad, möjligt grönblek gammal man in i mörkret och försvann likt en skrämd råtta. En annan knotig och smutsfrätt gamling hann inte undan utan tryckte sig platt mot väggen för att icke genera. Mörkret krälade af gubbar — det var som hade de samlats här, alla de utarmade, spökligt förvirridna åldringar man annars blott händelsevis får se en skymt af, då de en och en dyka fram ur dunkla vinklar och vrår i stadens mörka hjärta. Här kommo de stultande i gångarna och knåade pustande uppför

* Tillfälligt arbete.

trapporna, slappa i lederna, kutiga i ryggen med skumma, rinnande ögon. Den lille vaktmästaren bet ihop tänderna där han armbågade sig fram mellan dem med sitt alltid ängsliga hjärta bäfvande i en känsla af att ha råkat in i en utsökt samling af sina egna mardrömmar om sin egen ålderdom — lekam-liggjorda. "Mätte man få dö, medan man kan försörja sig själf," tänkte han, tumlande uppför trapporna mellan rader af karlar, som långtansfullt skubbade sig mot dörrarne till desinfektionsrummen. Sökande gick han genom sofsalarnas ännu tomma längder, hvars skymning prickades men icke genomträngdes af några karbidlampors ovissa, gula ljus. Utanför de obetäckta fönstren lyste staden ljusglimmande in i mörkret — i en af kamrarna satt en mager, smut-sig gammal man och skötte om sin svullna och så-riga hand. Med oändligt besvär höll han fast bandagets ena ända mellan tänderna medan han lindade med den andra. Det såg ensamt och sorgligt ut det hela — ingen mer än han själf tycktes bry sig om honom i den stora, liffulla staden, som myllrade utanför — det var som om han varit alldeles till öfver-lopps — utanför allting.

Dock, nej. — Här är Axel Leonard Carlsson, sade härbärgets föreståndare och försvann. Samhället i vaktmästare Pettersons gestalt stod där med sitt budskap att det aldrig släpper sina medlemmar, att dess registieringsapparat är utan vank och brist och sålunda allt i sin ordning.

Figuren i fönstret hade häftigt rest sig och släp-t bandaget — Gud vet hvad för ett vanvettigt, fantas-tiskt hopp som flugit genom hans hjärna, ty han mörknade synbart då den lille vaktmästaren i stram ämbetsston utförde sitt ärende: Se här var det rätta kortet.

Med sin oskadade hand tog gubben kortet och vände det betänksamt mellan fingrarna — det tycktes som började djupa tankar att hvälva sig i hans sinne vid åsynen af den lilla blågråa pappersbiten, där den lyste i hans hand, symboliserande samhällets omsorg och ordning, det magiska tecknet på att äfven han här i utkanten hörde med i dess system.

Den lille vaktmästaren hade mekaniskt dröjt kvar. Spanande, fascinerade gingo hans blickar ut öfver filen af salar, upplinjerade af de långa raderna smala sängar med dess askgrå filter och föga ljusare lakan, öfver de lågmält samtalande grupperna af unga män, som börjat samlas kring den stora kaminen, och sist, skyggast, öfver de smutsiga, utnötta gamlingarne, där de lågo i slöa högar på sina läger — alla med samma uttryck öfver sig — af att vara liksom till öfvers — utom — förbi. Ängsligt tycktes hans urblekta ögon ta mått af dem — de skavanker, som gjorde att de voro här, dem försökte han liksom förskansa sig bakom — ville icke bekänna sanningen — att numera i det moderna samhällets vilda djungel hjälpte inga dygder — flit, sparsamhet, kraft — alla dess beräkningar, dess relativa säkerhet kunde när som helst kullkastas af en ond slump, en af de många förändringar på arbetsmarknaden, ringarna efter en sten, kastad någonstädes långt ute i världen, en obetydlig rörelse af de stora, blinda, orättfärdiga makter, som där utifrån det krigande Europas kaos spredo olycka kung sig i alltuppslukande, långsamma vågor.

Den lille vaktmästaren skakades af en rysning då han reste sig för att gå. Men då lyfte gubben framför honom plötsligt sitt ansikte upp i ljuset och han såg att det var honom bekant, detta bleka, liksom döda ting, som kommit ut ur mörkret. Det var ju den där gubben som dagarna i ända satt nere på Skeppsbrokajen och lurade på jobb. Han fick det aldrig, annat än då ingen yngre fanns till hands. Men då passade han på och högg in, fick bära ett paket här och en låda där och förtjänade en slant —

Forts. fr. sid. 213.

något af boren stor konst, den största af alla, som utjämnar alla oväsentligheter, hänsynslöst kastar stofvet i den sjudande degeln för att därpå vaska ut det enda väsentliga — ett oförstörbart stycke lif. Det är en anmärkningsvärd rad gestalter Anna Lenah Elgström på detta sätt skapat för minnet: Ensayn i Gamla gatan, Mona Lapa i den öfverlägset skildrade novellen Fjårran, Helena Keradieu som i dimnattens dunkel på hafvet sedan hennes make förlust kapar den kabel som förenar det sjunkande vraket med räddnings skeppet för att få gå till samma värld som nyss hennes älskade, den unga flickan i den mäterliga inledningsnovellen i "Stjärnan hvars namn är malört", som med den unge blinde fången i en kyss svävar ut i dödshoppet från borggårdens murkrön — gestalter med så skiftande yttre betingelser, men som dock inbördes äga den ousägliga likhet som verk hvilka utgått från samma mästars hand.

*

I dagarna har återigen intresset i ovanligt hög grad fäst vid Anna Lena Elgströms namn i och med utgivande af hennes senaste bok, den femte i hennes produktion, novellsamlingen *Mödrar*. I denna nalkas hon det kvalfulla ämne som i öfver tre år bräddat världens medvetande, som sysselsatt Europas alla skrivande och tänkande hjärnor utan att i denna kör af röster en enda förmått finna det förlösande ordet för att häjda denna storm som föröder vår generation. — Det är ur konstnärlig synpunkt vanskligt att med någon afsikt nalkas ett sådant ämne utan att bli tententiös, men Anna Lenah Elgström har med sin säkra konstnärsinstinkt undvikit denna fara. Endast om allt det lidande världen genomlidit under detta krig, om all den växande längtan att få ett slut på pröfningen kunna affärdas som tententiösa, är äfven denna novellsamling en tendensskrift i allra högsta grad. Ty ingenstädes har — om man undantager Romain Rollands brinnande fredsmanifest till Europas folk — en själ intensivare återspeglat den fasans tid hvori vi

lefva och som med den ena våldsyttringen efter den andra gungar världen från pol till pol, på en godtycklighetens dy utan rötter så som aldrig någonsin tillförne i mänsklighetens historia.

Det är långt bakom stridslinjerna Anna Lenah Elgström för oss, där det lif, hvarpå tillvaron baseras fortsättes att lefva, men härjadt som efter en jordbäfning. Med en kvinnas medkänsla för kvinnorna besöker hon hemmen, skildrar hvad alla dessa genomlevat, som visserligen icke varit vid fronterna, men dock blifvit vrak, skuggor, beröfvade allt som förut gifvit tillvaron ett innehåll: make, söner, tron på lifvets goda krafter, stoltheten att fostra, vårda och älska. Och med en dristighet och suggestiv kraft som icke är vanlig, allra minst hos en kvinna, låter hon hela sitt bevis för det lifsfientliga i detta staternas krig, som mekaniserar människorna ända in i deras ömtåligaste och ansvarsfullaste förhållanden flamma ut i den måhända i tanke öfverdrifna men dock i sak så berättigade novellen *Spökbarnen*. Med alla tungor, hymnens, veklagans, tröstens, bönnens talar hon i denna samling moderns språk — alla mödrars språk för den lidande mänsklighet de med så stort närda och så bittert grusade förhoppningar fostrat.

Den storartade och enhälliga framgång boken rönt har den förtjänat. Ty vill man i litteraturen söka finna det som eljest blir osagdt mellan människorna, de tysta, men därför icke ohörda tankar, som sväva mellan själ och själ, mellan människa och evighet, det stolt eller ödmjukt förtegnat, som gör lifvet möjligt, och som är hvars och ens hemlighet, då är Anna Lenah Elgström den man häst uppsöker. Den kan stundom synas för mörk den värld hon leder oss in uti, och man skulle måhända vända tillbaka, kände man ej att detta mörker dock endast äro de oundvikliga skuggor som kastas af livets väldiga gåtor och att vi befinna oss i sällskap med en själ som ser dem, men ser dem under evighetens ljusa och gränslösa aspekt.

fast med otroligt besvär — ty med hvar dag blef han ju äldre och svagare. Och då han icke längre orkade lyfta en låda?

— Farbror skulle försöka komma in på ålderdomshem, sade den känslige Petterson spontant.

Gubben drog munnen till ett stelt leende, ännu långt borta i sitt grubbel. — Det är så pass länge sedan ja la in min ansökan för Rosenlund —, rosslade han, — att jag lär nog komma in rätt snart, bara 15 år efter min begrafning.

Petterson skrattade men stramade genast upp sig ty gubben tycktes genast ha fattat mera mod af deltagandet och lutade sig nu ifrigt fram i rosslande hviskan — hade inte ätit — bara fått ihop till natt-härbärgen — ingenting till mat — åter tummade han ifrigt på kortet. Jag är så hungrig! kom till slut utropet, med kortet framsträckt mot vaktmästaren.

Petterson stod förvirrad — Ja, sannerligen jag har ens 10 öre att afvara nu i jul, försvarade han sig; och hvad skall jag med kortet där? Det skall ni ju behålla, annars kan ni ju inte få bröd.

Han tystnade ännu mera förargad och förvirrad, ty Carlsson, hvilken tycktes äga en makabert logisk humor, skrattade med ett ljud som af ett rostigt vindspels knarr. — Ja, men jag får inget bröd bara för att jag behåller det. Jag får ingen mat alls om jag gör det. Så därför har jag tänkt på herrn, som är så snäll, att han skall ta det tillbakas — Petterson stirrade — köpa det menar jag. Ni kan ju säljat om ni inte har råd att behålla — jag vet många som gjort så och förtjänt på'et också!

Vaktmästare Petterson lyfte sina händer i vredgad förvåning, den gudstroendes, första gången han hör en hädelse — så vände han högdraget utan ett ord ryggen åt Axel Leonard Carlsson och hans brödkort. Han svor häpet då och då medan han tumlade hemåt — — Kunde man tänka sig! Här hade han sprungit hela dagen på jakt efter denne öfverflödige, illaluktande buse. Det var han aflönad att göra — tänk bara det! Tänk på så mycket kostnader — med alla register och allt sånt, som behöfdes för att hålla ordning och reda på alla människor och för att hvar och en skulle få det honom tillkom! Om det så var en sådan som busen Carlsson så skulle också han, trots allt, i sin egenskap af inregistrerad samhällsmedlem ha det han borde ha, emblemet på sin meddelaktighet af ordningens välsignelse, tecknet på sin rättighet att erhålla bröd. Och att då, när man äntligen funnit honom, mötas af ett sådant orimligt förslag!

Åter svor Petterson, men hans ögon hade fått ett forskande uttryck. — Hvad var det Carlsson sagt om förtjänsten? — jo, naturligtvis kunde man förtjäna bra på en sådan handel — men inte han — han skulle aldrig våga — — han suckade med den lagbundne skygga vemod öfver sin egen bundenhet, kanske bittande i medvetandet om den utlämning till slumpen laglydaktighet är i en värld af kaos. — — Aldrig, det kände han svagt i detta ögonblick, skulle han nå till de enda säkra sfärerna här i lifvet, dessas, som kallblodigt begagnade sig af situationen och jobbade i kaos — — han — han skulle aldrig våga — —

Forts. å sid. 212.

Sedan namnet *Brest-Litowsk* i förening med vapenstillestånd och fredsunderhandlingen strålat upp lik en löffets stjärna för en krigstrött världs medvetande, knyts oemotståndligt alla tankar, allt intresse vid hvad som kommer att försiggå på denna fjärran plats, där vinster och nederlag skola utjämnas och länder och nationers framtida öden afgöras. Redan omkring den 7 november utgingo från det omstörtade Ryssland de första fredsryktena, hvilka mot slutet af månaden togo bestämdare form för att i de uppseendeväckande meddelandena den 1 december kunna lokalisera underhandlingarna om en *rysk-tysk vapenvila* till *Brest-Litowsk* — det tyska högkvarterets förlägningsplats på ostfronten. — Efter denna förberedande konferens för uppnående

1. RYSKA PARLAMENTÄRER MED FÖRBUNDNA ÖGON ANKOMMA TILL TYSKA FRONTEN.

2. DEN RYSKA REGERINGSDELEGATIONEN I BREST-LITOWSK PÅ VÄG TILL FÖRHANDLINGARNE OM VAPENSTILLESTÅND. *Främst fr. v. Kamenoff, Joffe och konteramiral Altwater.*

3. DEN BYGGNAD I BREST-LITOWSK DÄR FÖRHANDLINGARNA ÄGDE RUM.

Efter fotografier.

Kliché: Kem. A.-B. Konat Sältevergsare, Stamt-Ågg

af vapenstillestånd samlades sålunda representanter från de 5 af de sammanberörda nationerna, Tyskland, Österrike-Ungern, Turkiet, Bulgarien och Ryssland, den 22 december på Brest-Litovsk's historiska mark i och för upptagande af de egentliga underhandlingarna — freden. Under hela världskriget har kanske ej ett våldigare ansvar hvilat på någon än på dessa personligheter, representanter för nationer som nysstodo i oförsonlig strid mot hvarandra, och som nu samlats i tecknet af världens gemensamma fridshögtid till överläggning om medlen att på samförståndsfredens väg återställa balansen i Europa.

Bland de 34 delegerade som intunnit sig märkteS

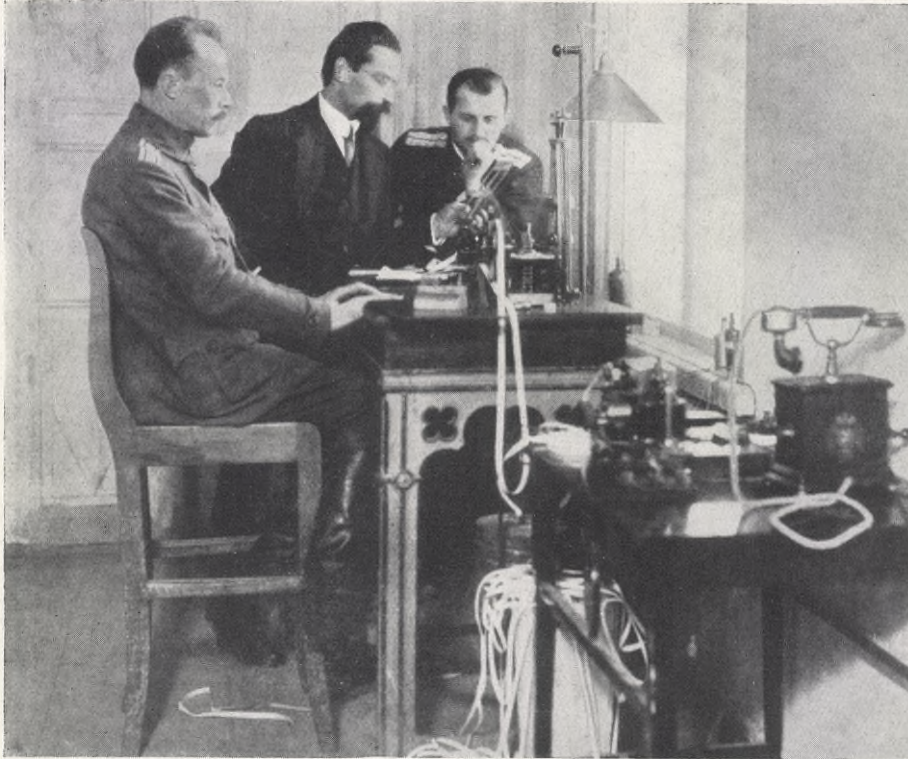

GENERALMAJOR HOFFMANN,
ledare af förhandlingarna.

ÖFVERBEFÄLHAFVAREN VID TYSKA ÖSTFRONTEN, PRINS LEOPOLD AF BAYERN UNDERTECKNAR FÖRDRAGET OM VAPENSTILLEÅND MELLAN TYSKLAND—RYSSLAND I närvaro af samtliga förhandlingsdelegerade.

Vi namnteckna 1—7 ryska delegerade: 1. Kamenoff; 2. Joffe, ordf. i ryska deleg.; 3. Fyri Biceenko; 4. Konteramiral Alivater; 5. Kapt. i Generalstab. Linsky; 6. Karaschar; del. sekr.; 7. Öfverstelejt. i Generalstab. i Österrike-Ungern: 8. Exe. Zehi Pascha, för Turkiet; 9. Ambassadören, exe. von Mérey; 10. Prins Leopold af Bayern; 11. Generalmajor Hoffmann, stådschef; 12. Öfverste Gantschew, för Bulgarien; 13. Kapt. i Gen. staben Roy; 15. Major von Brinkmann; 16. Major von Kameko; 17. Rytim. von Rosenberg; 18. Major von Mirbach; 19. Dolitz-Dobrowolsky.

Efter fotografi.

ÅR 1918: Huset Sjöberg.

FÖRBINDELSEN MELLAN BREST-LITOWSK OCH PETROGRAD under förhandlingarne. Påtagligen har en svensk telefonapparat spelat en viss roll i dessa världshistoriska dagar.

nande hälsningstal till samtliga representanter af öfverbefälhavaren vid ostfrontens öfverkommando prins *Leopold af Bayern*, som äfven varit undertecknare af den historiskt betydelsefulla öfverenskommelsen om vapenhvila.

Presidiet öfverlämnades härefter till Tysklands utrikesminister, hvilken i sitt tal uttryckte förhoppningen att de delegerade skola kunna, fyllda af en försönlig människokärleks och ömsesidig aktyns anda, fullfölja dessa fredsförhandlingar, raskt och med framgång.

Att döma af de hittills föreliggande resultaten synes fyrmaktförbundet i hufvudsak ha gått in på de ryska villkoren — d. v. s. på en ögonblicklig all-

bl. a. från Tyskland utrikesministern v. *Kühlmann* samt general *Hoffmann*, hvilken tidigare erhållit högsta tyska krigsledningens bemyndigande att å sitt lands vägnar föra underhandlingarna om vapenstillstånd, från Österrike-Ungern utrikesministern, greve *Czernin*, från Bulgarien justitieministern *Popoff*, från Turkiet utrikesministern *Achmed Nessimi* samt nestorn bland de församlade diplomaterna, ambassadören *Ibrahim Hakkipascha* samt från Ryssland *A. A. Joffe* och underhandlingarnas enda kvinnliga deltagare, fru *M. A. Biecenko*. Underhandlingarna öppnades högtidligen kl. 4 på e. m. och inleddes med ett välkom-

Efter fotografi.

ÅR 1918: Huset Sjöberg.

POLSKE MINISTERPRESIDENTEN D:R VON KUCHARZEWSKI I BERLIN.

Foto. Ijunggren, Örebro.

ÖREBRO PAPPERSBRUKS BRAND. Text å sid. 224.

KINNE: BEINH. Sjöbergspart.

män fred utan våldsamma territoriella förvärf och utan krigsskadeersättningar men dock betonande att dessa villkor böra gälla för *alla* de stridande nationerna utan undantag. Däremot har förbundet ännu lämnat frågan öppen rörande hvart de nationella grupper, som icke äga någon statlig självständighet, statligt skola höra, anseende att denna bör lösas i hvarje gifvet fall af hvarje stat i förening med dess folk på författningsenlig väg. En väsentlig del af de tyska krafven utgör fordran på tillbakalämmandet af de under kriget med makt eröfrade tyska kolonierna, från hvilka Tyskland aldrig kommer att åstå.

Sedan sålunda underhandlingarna ledt till ett lyckligt resultat för fyrmaktsförbundets och Rysslands delegerade och visat att man för fortsatta öfverenskommelser har en fast vnuen grundval att utgå ifrån, fattades det viktiga beslutet att på 10 dagar, räknadt från den 26 december till den 4 januari, afbryta förhandlingarna på det att möjligheter skulle erbjudas icke företrädda makter att göra sig förtroga med den fredsgrund som Rysslands förslag och Centralmakternas svar på detsamma skapat.

Ehuru i förslaget inga uttalanden gjorts om landafträdelser kunna dock sådana underförstås i just den punkt Tyskland i sitt svar hittills lämnat öppen och hvarigenom de "olika nationalitetsgrupper, som icke varit politiskt oafhångiga före kriget skulle tillförsäkras makten att fritt afgöra frågan om de borde tillhöra den ena eller andra staten eller erhålla nationell oafhångighet".

Häri kan naturligtvis hotet om Tysklands förlust af Elsass-Lothringen liksom Österrikes af Italiens irreidenta provinser ånyo dyka upp och resa oöverstigliga hinder för fredsunderhandlingarnas lugna framåtskridande. Men det är ju också möjligt att dessa frågor småningom öfverflyttas från "fredsfronten" till västfronten, dit de närmast höra, och där äfven ett för freden inflytelserikt afgörande förestår.

VÄRLDSKRIGET.

Sista decemberveckan — julveckan — har varit en stillhetens vecka på stridsfronterna, medan däremot i freds-högkvarteret i Brest-Litovsk betydelsefulla händelser tilldragit sig, för hvilkas förlopp redogöres på annat ställe i veckans nummer.

Med undantag för *Piave-fronten*, där de förbundna uppe ibland bergen mellan Brenta och Asiago tillkämpat sig en ny framgång vid stormningen af Col del Rosso och Monte di val Bella, som från den 23 december ökat deras fångantal till 9,000 man, tyckas operationerna för närvarande stå i förberedelsernas tecken. Som ett led i dessa krigsrustningar för den afväntade sammandrabbningen på västfronten har *president Wilson* meddelat att han i och för mobiliseringen från och med den 27 december öfvertagit besittningen och ledningen af alla järnvägar i Förenta Staterna.

Från hafvet rapporteras sänkandet af den franska pansarkryssaren *Chateau Renault* samt tre engelska torpedjagare hvarefter ententens totalförlust af *krigsfartyg* beräknats till 1,019,417 ton, motsvarande nästan hela tyska flottans tonnage före kriget.

I Ryssland fortsätta de inre oroligheterna. Senast har Moskva i och för strid mot kontrarevolutionen förklarats i belägringstillstånd. Korniloffs trupper uppges slagna vid Belgorod. Ett nytt bidrag till de inre svårigheterna i Ryssland bildar *Ukraina*, hvars rada med hot om tillgripande af fientligheter tillställt bolshevikregeringen ett ultimatum hvari fordras frigtivande af de ukrainska revolutionärer, som häktats i Petrograd. Ett senare telegram förmåler vidare att ukrainarna skridit till fientligheter på rumäniska fronten.

I Saloniki har general *Sarrails* otacksamma saga som överbefälhavare ändats i det att posten öfver de allierades arméer i Orienten nu anförtrots åt general *Guillaumat*.

E. H. BEHM.
V. Häradshöfding Godsegare.
Sickelsjö. 75 år 18 Dec.*

C. F. SÖDERBERG.
Ingeniör. — Stockholm.
65 år 21 Dec.*

J. KEILLER J:R.
Konsul. — Göteborg.
50 år 26 Dec.*

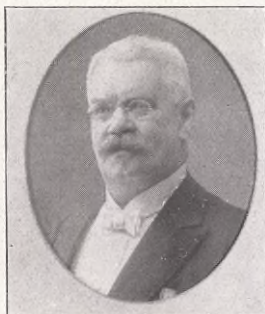
H. TORNLAD
Direktör. — Stockholm.
50 år 23 Dec.*

O. R. SKOUGH.
Postmästare. — Sundsvall.
65 år 30 Dec.*

C. HÖGBERG.
Grosshandlande. — Sköfde.
60 år 2 Jan.*

A. ANDERSSON.
Kronolänsman. — Säsjsjö.
60 år 4 Jan.*

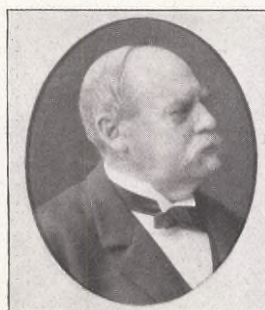
A. SJÖBERG,
Hoffotograf. — Karlsborg.
50 år 5 Jan.*

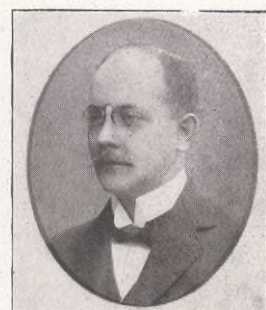
J. A. CARLBORG †.
F. d. Stationsinsp. — Motala.
F. 41. † 12 Dec.*

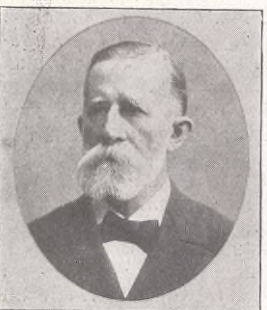
E. U. C. ODELBERG †.
Fru. — Stockholm.
F. 41. † 17 Dec.*

H. O. A. YGBERG †.
F. d. Stadsingeniör. — Sthlm.
F. 44. † 14 Dec.*

L. F. G. NYLINDER †.
Trafiktinspektör. — Stockholm.
F. 81. † 14 Dec.*

C. A. WAHLIN †
Grosshandlande. — Sthlm.
F. 42. † 21 Dec.*

G. SJÖBERG †.
Handlande. — Helsingborg.
F. 48. † 13 Dec.*

HERMAN BEHM. Stud. 62, hofr.ex. 70. Eg. egend. Sickelsjö i Örebro län; sedan 78 ordf. i komm.-st. styr. ordf. i Hjälmarens o. Qvismarens sjösjänkn-bolag. Ordf. i Örebro läns landsting 01—11 i länets särsk. hypot.-fören. V. ordf. i hushålln.-sällsk. 05, led. af Landtbr.-akad. Led. af Riksd. F. K. 87—11; under största delen af denna tid led. af konst.-utsk. Led. af kommunalskattekomm. 97—1900.

CARL SÖDERBERG. Anst. v. topograf. afd. af Rikets allm. kartverk sedan 77, inom hvilket han utfört ett betydande arbete som kartgravör och ledare af kartgravören. Lemnar denna sin tjenst m. utg. af 1917.

JAMES KEILLER Jr. Efter afl. afg.-ex. fr. Chalmers tekn. läroanst. o. Polytechn. i Zurich öfveringeniör v. Göteborgs mek. verkst.-a.-b. 92—09 italiensk konsul i Göteborg sedan 10.

HJALMAR TORNLAD. Tj.-man v. tullverket. prok. h. firman Hugo Davidson & Co 98, hvilken firma haa öfvertog 1900. Grundl. försäkr.-a.-b. Iter o. var dess verkst. dir. till 03. Förvärfvade 05 aktiemajor. i Hotel Continental i Stockholm o. har sedan dess verkat som dess chef. Ordf. i den af honom stift. Sv. centr.-hotell- o. restaur.-fören.

RUDOLF SKOUGH. Postexp. 79, postmäst. i Vänersborg 09, i Sundsvall 11. CARL HÖGBERG. Inneh. sedan 84 firman C. F. Assbeck & Co i Sköfde. Styr.-led. i Skarab. e. bank, v. ordf. i styr. f. Skarab. läns staders hypot.-, ordf. i styr. f. Sköfde köpm.-fören. Sedan 88 stadsfullm., led. af drätselkamm., helsov.-nmd. Landstingsman 98—11.

ALFRED ANDERSSON. E. o. landskont. i Jönk län 79, länsman i Västra här, norra distr. sedan 82. Ordf. i bevilln. beredd. o. tax. nmd., led. af präfn. nmd. Led. af styr. f. sparb. sedan 88. ordf. sedan 06, v. ordf. i kyrko- o. skolråd. Köpm. fören. omb.

* Data å denna och nästa sida.

K. V. KARLSSON.
Stenhugg-arb. — Soc-
dem. Sthlmst äns norra.*

O. E. SJÖLANDER.
Folkskollär. — Soc-dem.
Upsala län.*

A. I. SWARTLING.
Disponent. — Höger.
Norrk.—Linköping.*

K. A. ANDERSSON.
Fiskeriintendent — Fris.
Göteborg. o. Bohusl. södra.*

B. OLSSON.
Landtbruk.re. — Frisin.
Göteborg. o. Bohusl. södra.*

J. ERLANSSON.
Landtbrukare. — Höger.
Kristianstads l. nordv.*

A. JCHANSSON.
Landtbrukare. — Frisin.
Hallands län.*

P. ÖDSTRÖM.
Godsegare. — Frisin.
Örebro läns södra.*

E. M. L. HEDIN.
Godsegare. — Höger.
Örebro läns södra.*

K. J. KARLSSON.
Synare. — Venstersoc.
Gestrikland.*

ALFRED SJÖBERG. En af vårt lands mest framstående fotografer m. hufvudateller i Karlsborg o. filial i Sköfde. Har v. utställa erörfat ett mycket stort antal af de främsta utmärk. Sedan 03 hofotograf. En af H. 8. D:s värderade fotograf-medarbetare.

EDVARD HEDIN. F. 56, eger egend. Torp m. fl. i Örebro län. Sedan 30 år ordf. i komm.-st. o. nmnd; tidigare landstingsman samt led. af Riksd. A. K. 96—02.

K. J. KARLSSON. F. 87, synare v. Sandvikens jernverk; inneh. flera förtroendepuppdrag inom arb.-organ.

ALFRED CARLBERG †. Ulijn v. Skarab. reg. 62, anst. v. Stat. jrnv. 65, stat. insp. 68, senast i Motala 89—06.

ELISABETH (ELISE) ODELBORG, f. Åkerman. Ing. 61 äktenskap med kapt. C. A. O., d. 10; under en lång följd af år styr-led. i Röda Korset, v. ordf. i styr. f. Handarb. vänner samt ordf. i dess ekonomiska. Vid utställn. i Stockholm 97 samt v. ett flertal länsutställn. jury medlem f. hemsjöjd.

HERMAN YGBERG †. Stud. 63, landtmät.-ex. 69, e. o. ingenjör v. stadsing.-kont. i Stockholm 70, v. stadsing. där 74, stadsing. 84—13. Led. af stadsplacokomm. o. landtegendomsind. Har utöfvat ett betydande inflytande på hufvudstadens gatuegare-angelägenheter under sin verksamhetstid.

LARS FREDRIK GUSTAF NYLINDER †. Anst. som elev v. Bergsl. jernv. 96, v. Stat. jernv. 99, stat.-sekr. 01, förste stat.-sekr. 11, byråassst. 12, sekr. a jernv. styr. trallikbyrå 15, traf.-insp. i Boden 17. Under flera år styr.-led. i Fören. f. tj.-män af högre gr. v. Stat. jernv. fullm. i Stat. jernv. pens.-insp. samt euke- o. pup.-kassan, en af stilt. af Sv. jernv.-männens hvilohemsfören.

CARL ABRAHAM WAHLIN †. Grundl. o. inneh. af firman Wahlin & Co i Stockholm. Led. af skiljenmd f. hand. o. sjöf., af styr. f. Göteborg. banks af.-kontor; stadsfullm. 97—11, led. af hälsöv.-nmnd, af styr. f. Långbro sjukhus.

Data till nyvalda riksdagsmän:

VERNER KARLSSON. F. 82, stenhugg.-arb v. Stockh. stads stenhuggeri i Våto; ordf. i komm.-st. 17, i komm.-nmnd 08, led. af pens. o. tax.-nmnd.

OSCAR SJÖLANDER. F. 80, folkskollär.-ex. 02. V. ordf. i komm.-nmnd, led. af pens.-, val-, fattigv.- o. lifsm.-nmndr, repres. i skolråd. Eger gård i Jönköpings län.

IVAR SWARTLING. F. 68, disp. v. A.-b. förenade yllefabr. i Norrköping. Ordf. i stadsfullm. sedan 12, styr. ordf. i Handelskamm., Tekn. elem.-skolan, Riksbankens af.-kontor, Norrk. stadshyp.-fören. Norrk.—Söderk.—Vikbol. jernv. a.-b., Sv. yllefabrikantfören; ordf. i öfverstyr. f. Sv. textil ind.-förb. Led. af Stat. ind.-komm. arb.-utsk. Styr.-led. i Drags a.-b., Sv. ind.-förb., Sv. arbetsg.-fören.

KARL ANDREAS ANDERSSON. F. 75, stud. 96, fil. dr 07; tf. fiskeriintendent s. å., ord. 09. Deit. som zoolog i Nordenskjöld's sv. sydpolarexped. 01—04. Landstingsman. Led. af Riksd. F. K. 13.

BERNHARD OLSSON. F. 57, eg. egend. Kollungeröd i Bohuslän. Ordf. i komm.-st. 02, i härr. brandst.-bol. 07, i länets sparb. af.-kontor i Långelunda sedan 95; led. af hushålln.-sällsk. förvalt.-utsk. 11; v. ordf. o. sekr. i Oroust vägstyr; skiftesgodman o. aukt.-förrätt, led. i hästafvelsfören. landstingsman sedan 02.

JOHN ERLANSSON. F. 63, brukar egend. Främlinge i Krist. län, deleg. i Kvislinge skofabr. o. Kvislinge stärkeisefabr. V. ordf. i komm.-nmnd sedan 1900; ordf. i Kristl. ungd.-förb. i Sydsverige, v. ordf. i N. O. Skånes miss.-fören.

ANDERS JOHANSSON. F. 69, genomg. Hallands folkhögsk. o. landtm.-skola; eg. egend. Nisgård i Hall. län. Nämndeman sedan 06, v. ordf. i vägstyr., led. af kyrko- o. skolråd, ordf. i pens.-nmnd o. i landtm.-fören.

PETRUS ÖDSTRÖM. F. 68, egde på sin tid egend. i Kalmar län, sedan 14 egend. Hammar i Örebro län. Nämndeman, komm.-man. Led. af Riksd. F. K. 12.

BRÖDKORTET.

Forts. fr. sid. 215.

Hans tankar, som sluppit lösa, vankade åter i väg till den ensamme busen där i fönsterkarmen med brödkortet i sin såriga hand och hans rosslande skratt då han yttrade sitt hädiska: "Ja, men jag får inget bröd, bara för att jag behåller kortet. Jag får ingen mat, om jag gör det". Petterson suckade, i hans sinne malde allt starkare hans dunkla undran: Ja, men hade gubben inte rätt — i sak åtminstone. Om han inget kort hade fick han inget bröd, men hade han inga pengar hjälpte icke kort, aldrig så många kort. Åter suckade han — det kändes så obehagligt i hans papperstroende vaktmästaresinne — denna misstanke att öfverheten glömt något, en enda liten sak, när de gjorde allting i ordning så väl, i en sådan invecklad, fulländad pyramid af verk, kommissioner och register — hvad — hvad hade man glömt — han gjorde en hjälplös gest — ja, hvad? Underligt var det hela — pangarna räckte till organisationen — till korten — räckte alltid till dem.

Men inte alltid till bröd — inte åt alla som fick kort — — —

MEDDELANDE
till H. 8. D:s Medarbetare.
Skönlitterära bidrag,

hvilka städs i tur och ordning snarast granskas,
HONORERAS OMEDELBART EFTER AN-
TAGANDE eller returneras i motsatt fall rest
20 öre porto åtföljt manuskript

Kedaktionen.

Foto. Arnberg & Premlin, Stockholm.

Illustration: Helge Sjöberg.

"PRINCESSANS VISA", SAGOSPEL I FYRA AKTER AF ANNA WAHLENBERG MED MUSIK AF EMIL SJÖGREN.
Uppfördt såsom barnföreställning å Intima Teatern i Stockholm.

Foto. Arnberg & Premlin, Stockholm.

FRÖKEN KERSTIN BERGMAN som prinsessan i Helge Malmbergs sagospel "Prinsessan som inte ville skratta" å Oscars-teatern.

Julens sedvanliga barn- och ungdomsföreställningar ha i år upptagits med ett svenskt program af *Intima teatern* i Stockholm, som den 27 dec. uppförde Anna Wahlenbergs sagospel i 4 akter "*Prinsessans visa*", med musik af Emil Sjögren.

*

På Oscarsteatern gafs den 28 december urpremiär på "*Prinsessan som inte ville skratta*", sagospel med text och musik af Helge Malmberg.

*

En beklagansvärd drunkningsolycka inträffade fredagen den 21 december i Sorö sjö i Danmark, då läraren vid Haslevs gymnasium kandidat mag. *Hans I. Bennick* jämte sin fästmö, lärarinnan vid Surte folkskolor, fröken *Hildur Selander* blefvo den alltför svaga isens offer. De unga hade gått ut att gå skridsko på den tillfrusna sjön och genom att åka baklänges kommit en vak så nära att de störtade ned i densamma. Den hjälp som tillkallades genom deras nödrop kom försent, och vid företagen dragning fann man endast de båda ungas lik. Kandidat Bennick och hans trofövide uppehöll sig på julbesök hos hans mor i Sorö, då den sorgliga olyckan inträffade.

FOLKSKOLLÄRARINNAN FRÖKEN HILDUR SELANDER I SURTE (Göteborg) som under besök hos sin fästman mag. *Hans Bennick* i Sorö (Danmark) omkom med honom i en isvak under skridskoåkning.

HRR FOTOGRAFER uppmanas att vid insändande af bilder till H. S. D. icke uraktlåta utsättande af tydligt firmanamn och adress å respektive fotografier. Endast då angifves fotografen.

Foto. Malmström, Sthlm.

Klubb: Kem. A.-B. Recept Sjöförsvar, Sthlm—Gbg.

Å LIFGARDETS STILLA HÄST KASERN. Julfäst för manskapet.

Foto. Mattström, Sthlm.

Klubb: Kem. A.-B. Recept Sjöförsvar, Sthlm—Gbg.

Å STUREPLAN. Jultankar mellan snöskottningen.

Efter fotografen

TVÅ MODIGA ENGELSKA DAMER som utöfoa sitt barmhärtighetsoerk endast 500 meter från yttersta fronten i Belgien.

Album: Deutscher Krieg

En affär som under de senaste dagarna väckt ett oerhördt uppseende i Frankrike är det på framställning af militärguvernören i Paris Dubail väckta åtalet för landsförraderi mot f. franske konseljpresidenten *Joseph Caillaux*.

Som bekant ha en längre tid komprometterande rykten om påstådda fredsvänliga förbindelser med Frankrikes fiender cirkulerat kring f. konseljpresidentens namn. Bland dessa förbindelser af misstänkt natur nämnas främst spanjoren Almereyda utgifvaren af den revolutionärt fredsvänliga tidningen "Bonnet Rouge", därpå Boloaffären och slutligen affären med f. inrikesministern Malvy, hvilken anklagats att hafva förrått fransmännens anfallsplan vid Chemin des Dames i april 1916 till tyskarna. Det som dock synes ha rågat måttet är att Caillaux under uppträdande af falskt namn i Rom anges ha haft förbindelse med vissa för tyskvänliga tänkesätt kända personer och med dem lär ha diskuterat planen om ett franskt-tyskt-italienskt förbund mot England.

Bland Caillaux' hätskaste vedersakare, som itrigt söka få hans sak hänskjuten till krigsdomstolen för ernående af ett raskt och obevekligt domslut, märkas regeringens chef och krigspartiets ledare Clemenceau och den kände radikalen Gustav Hervé.

Caillaux namn har förut en gång nämnts i samband med en affär som får sitt märkliga intresse genom den politiska bakgrund mot hvilken den måste ses, nämligen då hans hustru strax efter Caillaux' afgång som minister — hvilken som bekant framtvangs på grund af den impopularitet hans eftergifvenhet mot Tyskland i Marockofrågan skapade kring hans namn — på Figaros redaktion nedsköt dennes direktör, Calmette med an-

ledning af de våldsamma anklagelser denne i sin tidning riktat mot hennes make.

Ehuru denna händelse ej står i minsta samband med nuvarande Caillaux-affären blottar den dock den politiskt rotade opinion af hat som funnits och linnes mot mannen, och som i hvarje fall icke underlättar hans möjligheter att fria sig från den fruktansvärda stämplingen för hvilken han står anklagad.

JOSEPH CAILLAUX hvilken fredssträfoanden af politiska motståndare stämpas såsom högförraderi och bringas inför krigsrätt.

Till bild å sid. 219.

En förödande eldsvåda utbröt söndagen den 23 december i Örebro pappersbruk. Branden antages ha uppstått i den i gång varande pappersmaskinen, därigenom att en skruv i en drifrem kommit att slå emot något järn och förorsakat en gnista som omedelbart antändt något brännbart i maskinens närhet. Elden spred sig med svindlande hastighet och alla försök att rädda den stora maskinhallen med dess dyrbara maskiner voro förgäfvade. Dessutom förstördes den intelligenle pappsa en jämte ett par andra lokaler, två magasin fyllda med lager m. m. Värdet af det brunna beräknas till 4 millioner kronor.

BLIF
MEDARBETARE
I HVAR 8 DAG

GENERAL DIAZ, Italiens nye öfverbefälhafvare efter general Cadorna.

INNEHÅLL: Konstnären Nils Forsberg (biografi och helsidesporträtt). — Anna Lenah Elgström (med porträtt) — Skandinaviska banken i Stockholm. — Fredsförhandlingarna i Brest Litovsk. — Bilder till dagskrönikan. — Världskriget. — Veckans porträttgalleri. — "Brödkortet", novell af Anna Lenah Elgström.

Ejtertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.

För Berättelser och Historietter gäller oavkortligt förbud.